

GRIGORE G. PEUCESCU

Director politic

ABONAMENTE:

În țară 1 an 40 lei, 6 luni 20 lei, 3 luni 10 lei
În străinătate 1 an 50 lei, 6 luni 25 lei

REDACTIA

No. 3. - Piața Episcopiei. - No. 3.

EPOCA

APARE ÎN TÔTE ZILELE

BARBU ȘTEF. DE LA VRANCEA

Prim-redactor

ANUNCIURI:

anunțuri pe pagina a patra linia 30 bani, anunțuri și reclame pe pagina III 2 lei linia

ADMINISTRAȚIA

No. 3. - Piața Episcopiei. - No. 3.

PROGRAMUL

PARTIDULUI LIBERAL-NAȚIONAL

ÎN REGE SE LOVIM!

Iacă un îndemn care ne vine din toate părțile. Este înțelept, este bine să-l urmăm?

Știm cu toții că ceea-ce a ingenunchiat țerile române, ceea-ce ne-a adus de fapt, dacă nu de drept, supt dominațiunea străină, sunt, fără îndoială, dese schimbări de domnii.

Știm cu toții că certele pentru domnie aduceau atâtea ure, atâtea înverșunare, în cât candidații de domnii, orbiți de dorința de a-și resbuna sași de a isbuti, nu se îndoiau de a alerga la ajutorul puterilor vecine în contra țerii lor.

Și că tocmai de aceea, când românii deschiseră ochii la o nouă viață, una din cele dintâi dorințe ce manifestară fu de a avea o domnie ereditară.

Nu sunt 20 ani de când avem dinastia ce am dorit și de acum să dorim o schimbare?

Cum am ajuns la atâtea uitare? De unde vine această uitare a spiritelor? Lucrul se esplică prin cele petrecute în anii din urmă.

D-nu Brătianu și amici săi, pe când erau în opoziție, au căutat să ne convingă pe toți, că M. S. Regele nu venise în țară de cât ca să se îmbogățescă pe sine și să-și îmbogățescă pe al săi.

Ne aducem cu toții aminte cum această țesă se demonstra, cu ocașiunea lui Strusberg mai ales, atât prin zierele serioase ale partidului, cât și prin zierele glumețe și prin cântece, cari mergiău din gură în gură.

Un alt amic al d-lui Brătianu, nu știu d-nu Sturza sau altul, căci chestiunea nu e lămurită, ascuns supt pseudonimul «Erdmann de Hahn», a căutat să dovedescă încă, că M. S. Regele nu este aci de cât un trimis al Prusiei; în acea carte se numea «un spion prusian».

Credeau d-nii Brătianu și Sturdza ceea-ce diceau; nu știm; dar știm că mulți s-au creșut! N'am auzit pe d. Câmpineanu dicând, sub impresia acestor calomnii, că este un abis între țară și domn, și inflăcărât de aceste idei, nu s'a proclamat d. Candiano președinte al republicei de la Ploiești?

Și dacă omeni ca d. Câmpineanu și Candiano au creșut ceea-ce spunea d. I. Brătianu și amici săi, cum se ne îndoim că mulți alții nu vor fi cășut victime acestor calomnii răspândite cu atâtea măestrie și cu atâtea stăruință?

Iaca ce a făcut d. Brătianu și amici săi în opoziție, și, de când sunt la guvern, se pare că și-a luat misiunea de a dovedi, prin fapte, ceea-ce nu arătase, în opoziție, de cât prin vorbe.

Căci cum am putea se explicăm altfel, atâtea și atâtea lucruri cărora domeniul coronei le-a pus virf? Este ar-

ticol categoric în constituție ca lista civilă să fixeze odată pentru totă durata unei domnii. M. S. Regele a jurat că va păzi constituția—și d. Brătianu mărește lista civilă instituind domeniul coronei! ba face și o scrisore din partea M. S. Regelui prin care mulțumește pentru această nelegiuire!

Nu este așa că, cu nimic, n'ar fi putut d. Brătianu să dovedescă mai bine, ceea-ce a susținut în opoziție, că adică M. S. Regele n'are alt sentiment în sufletul său regal de cât de a se îmbogăți?

Afară de acesta, când se discuta în Camera răscumpărarea atât de păgubitoare a căilor ferate Strusberg, guvernul nu s'a sfiit a declara în Corpurile legiuitoare că răscumpărarea trebuia să se facă, căci așa voeste guvernul prusian, și, de câte ori se ivește câte o chestiune internațională, de câte ori se nasc temeri, d. Brătianu, cu multă ostentație, dă fuga la Berlin, ca să ia instrucții.

Nu este așa că, cu nimic nu pôte dovedi mai bine țerei ceea-ce a susținut d. Sturdza, Erdman de Hahn, în opoziție, că guvernul M. S. Regelui nu are altă misiune de cât a îndeplini ordinele Prusiei?

Cum dar, după toate acestea, se ne mirăm că ideile propagate de d. Brătianu și amici săi în opoziție, și dovedite prin fapte ale dășilor la guvern, cum se ne mirăm ca aceste idei au consistența în țară, că mulți le cred adevărate, și din toate acestea, privesc pe M. S. Regele ca pe un funcționar prusian care a venit aici să îndeplinească ordinele guvernului său, și până una alta, caută să-și facă samarul?

Și este natural ca toți acestia numai stimă și devotament să nu aibă pentru Suveran.

Iacă cum se esplică acest strigăt ce se repeta de pretutindenea: «În rege se lovim!»

Dar dacă sunt cuvinte puternice care esplică ațitarea spiritelor contra Suveranului, se vedem dacă aceste cuvinte sunt fondate; și dacă această ațitare nu provine numai și numai din modul cum i-a plăcut d-lui I. Brătianu să arate pre M. S. țerii.

Cea ce este sigur este că M. S. Regele nu se arăta ast-fel supt guvernul conservator condus de D. Lascar Catargiu.

Ne aducem aminte ca și supt guvernul Catargiu s'a ivit chestiunea de apanagiu. Era vorba să se dea un mic domen M. S. Reginei, de curând venită, cu ale cărui venituri se-și pôte satisface înaltele sale aspirațiuni de a crea în țară un curent literar și sentimentele sale de generositate.

Ei bine, după propunerea cător-va deputați, Camera a votat proiectul de lege!

Cum s'a purtat atunci M. S. Regele? M. S., auzind că s'au ridicat ore-care

murmure — și ce erau acele murmure față cu protestarea țarei întregi contra domeniului cusonei? — M. S. a declarat că lista civilă este de ajuns și pentru Regina, și d. L. Catargiu, în numele M. S. a mulțamit Camerei pentru darul ce oferea Regelui, și a refusat! M. S. s'a arătat cu acea ocașiă desinteresat.

Asemenea toți ne aducem aminte că răscumpărarea căilor ferate Strusberg s'a tratat și sub guvernul conservator și proiectul a cășut cu tôte că se știa că răscumpărarea era recomandată de guvernul german!

Și în această ocașiă, M. S. s'a arătat bun român.

Alt-fel dar, era M. S. Regele sub guvernul conservator și alt-fel s'a făcut sub guvernul d-lui Brătianu.

Și nimic nu e mai natural. Într'o monarhie constituțională, regele neputând lucra și neputând vorbi de cât prin organul guvernului, el se arăta neapătat cum este guvernul prin care lucrează și prin care vorbește.

Evenimentele ce se pregătesc în țară, ne dau cea mai bună ocașiune ca să vedem dacă M. S. Regele voeste să fie așa cum l'a înfățișat țerii d. I. C. Brătianu, sau așa cum am dori și cum ar trebui să fie pentru binele țerii și pentru gloria Maj. Sale.

Gr. G. Peucescu.

Depeșile Agenției „Havas“

Petersburg, 4 Decembrie. — La o intruire a societății slave de bine-facere la care asistau generali Ignatieff și Tcherniaieff s'au adoptat măsuri pentru a veni în ajutorul victimelor resboiului din peninsula Balcanică.

Președintele, generalul Durnowo, a depișat acest resboiu fratricid și a citit ordinul de zi al Țarului zicând că cuvintele Țarului deschid Rusiei o eră nouă.

PROGRAMUL Partidului național-liberal

Înainte cu opoziția coalisată să-și publice manifestul său, partidul liberal-național își publică astăzi programul.

Ne grăbim, deci a reproduce acest important document.

Programul liberalilor-naționali începe printr'o critică înverșunată și legitimă, ridicată contra guvernului d-lui Ion Brătianu. Acest om care a amestecat țara cu fagădueli, care i-a mângăiat speranța prin cuvinte amăgitoare, ignorant și trădător al tuturor datoriei, și sfâșie cu mâna lui chiar manifestele d'odinioară, călea jurămintele sfinte făcute înaintea țarei și nu se sfieste d'a admite ca singura conduită politică: *apostasie*.

Ion Brătianu este acela care în zece ani a zdrobit cea din urmă încercare de politică românească. Străinu s'a pus talpa în inima țerei. Ministrul, cu Ion Brătianu în frunte, și pun cenușa în cap și ingenunchia în fața presiunilor din afara.

Economiceste au adus țara la sapa de lemn. A distrus exportul; au înăspriț porturile comerciale cu națiunile cari ne erau bine-voitoare; țărani nu mai au cu ce sparge pământul și numai au mâna de bobe s'o dea ogorelor; și tôte legile cu cari sa îndeletnicească nu sunt de cât niște mijloce d'a ascunde ignoranța lor și sărăcia brutală a țerei.

Și acest prim-ministru care a mințit lumii cu siretul titlu de liberal a concentrat în mâna sa întreaga putere, furând drepturile celor l'altii ministrii, nimicind ori-ce inițiativă a Prefecților și a primarilor; când însă rămâne vorba pe justiție ordinile ministriilor și ale prefecților se tornă în formă de sentințe.

În armata humil plac și prigonirea a devenit lege: dovadă permutările și înaintările făcute în folosul clichei de la putere, și s'a uitat meritul, și s'a insultat până și ranele eroilor care s'au vărsat sângele pentru cămin sub maburile Plevnei.

Banca este o monstruositate financiară; impozitele grele alta-dată au devenit zdrobitoare sub domnia vitregă a d-lui Ion Brătianu. Datoria publică ne mână cu pași siguri spre faliment. În alegeri voinea națiunii e năbușită, amerintarea, bătaia și crima fiind mijlocele electorale ale guvernului actual. În cele din urmă, pentru ca d. Ion Brătianu să rupă ori-ce frâu față de această țară care s'a lăsat a fi amăgita, exilul amenința pe ori-ce bun român care ar îndrăzni să dea alarma de rusinea și lihneala în care ne-a adus guvernul falșilor liberali.

După această critică a guvernului programul liberalilor-naționali continuă:

Până aci! Nu acest guvern călcător principiiilor scrise pe drapelul partidului liberal, sperjur promisiunilor date și îndatoririlor luate înaintea națiunii când a pus mâna pe putere, numai național, numai liberal nu se pôte califica: căci faptele sale nenaționale sunt, neliberale sunt!

Partidul liberal național rumpe dar pentru tot d'una cu D. Ion Brătianu și cu colectivitatea sa: partidul liberal național ia îndatorirea înaintea națiunii de a pune tôte inteligența sa și tôte energia sa, de a întrebuița tôte mijlocele pe care constituțiunea le dă cetățenilor, pentru a salva națiunea și libertatea, prin răsturnarea acestui guvern! Da, o afirmăm, dacă va mai dura acest guvern, faptele, deprinderile și nelegiuirile sale vor înfrunzi asupra însuși moravurilor acestei națiuni iubitoare de ordine, de progres și, mai presus de tôte, de legalitate. Da, dacă acest guvern va continua a mai conduce destinatele acestei țări, el va sălbătici moravurile, și cruzimea va schimba caracterul acestei națiuni pacinice și blânde?

Este mai mult de cât timp, ca toți liberalii din tôte unghiurile țerii să ne dăm o mână frățescă și să ne strângem împrejurul vechiului și gloriosului drapel, sub care au combătut două generațiuni, pentru a fonda statul modern al României, pentru a moraliza societatea Română.

Datoria resturnării guvernului actual revine mai cu deosebire partidului liberal, pentru că în urma luptelor acestuia de la 1870 până la 1876 și a sacrificiilor lui, pe umerile acestuia el s'a urcat la putere; și dar mai înainte de toți partidul liberal are dreptul de a întreba pe Ion Brătianu ce a făcut cu rodul osteneților și luptelor noastre, cu drepturile națiunii, cu libertățile cetățenești, a căror apărare l'a fost încredințată?

Țiindu-se dar sub drapelul, nereneșând nici unul din principiile pe care

le am profesat și susținut de la 1848 în cōce, noi astăzi intrăm în luptă legală, dar francă și energică în contra regimului personal și dictatorial, în contra regimului bunului plac, prin care primul ministru actual a înlocuit regimul constituțional. Invităm la această luptă în contra răului, pre tôte partidele, pre tôte grupurile, pre toți omenii de bine, cari, ca și liberalii, se îngrijesc de calea anti-constituțională, arbitrară, funestă în care a intrat și se menține guvernul actual. Invităm în această luptă pre toți aceia cari simț româneste, și sunt prin urmare îngrijiiți de cataclismul ce amenință însuși viitorul națiunii române.

Să rupem odată cu trecutul de uri și persecuțiuni; viitorile majorității parlamentare să nu mai sdrōbescă minoritățile; să aibă și acestea dreptul de a fi reprezentante în viitorile camere, dreptul de a fi ascultate și respectate vocea și opiniunea lor.

Numai ast-fel țara va avea legi drepte și bine-făcătoare. Numai ast-fel vom include în România regimul arbitrarului, numai ast-fel, niminea în țara noastră bine-cuvântată de Dumnezeu, nu va mai avea dreptul de a striga, *Vae Victis* (vai celor biruiți).

Enumerând abaterile guvernului d-lui Ion Brătianu, călcarea în picioră a promisiunilor ce el a făcut națiunii la intrarea sa la putere, prin însuși acesta noi am făcut programul nostru cu care intrăm în luptă, spre a resturna pre cei ce l'au călcat și spre a pune în locu'i un alt guvern care să dea țarei ceea ce acest program îi promite și îi închezeștește. Acest program îl resumăm în următoarele:

1) Voim și vom stărui a da României un guvern care și în năuntru și în afară să pună mai pre sus de tôte voinea națiunii, drepturile și interesele ei.

2) În deafară voim o politică românească; repudiăm ori-ce politică de aventură, înem a trăi bine cu tôte statele, cu tôte națiunile. Nu înțelegem a ne amesteca în afacerile lor interne, dar reclamăm același neamestec al străinilor în afacerile noastre proprii. Vom apăra cu energie în contra oricui integritatea otarelor noastre și independința statului aomân în tôte depinătătea sa. Ca și în 1875, și încă mai mult de cât în 1875, reclamăm o deplină independință în dirigerea și îndestularea intereselor noastre economice. Nu înțelegem prin concesiuni sau prin aservirea țerii pe terenul economic să cumpărăm sprijinul politic al cutăria sau cutăria putere străină. Revendicăm pentru națiune, pentru reprezentanțiunea ei, dreptul de a controla afacerile interioare ca și cele interioare ale României.

Nu permitem și nu vom permite nimenui ca să conducă politica noastră externă în deafară de voinea și controlul națiunii.

3) După îndelungate lupte, după nenumărate sacrificii, după sîrde de sânge vărsate în ultimul resbel, România a ajuns a ocupa locul ce i se cuvine între națiunile libere și civilizate. Marea chestiune socială, a desființării clacei, și a constituției proprietății mici, est. resolvată. Nici o reformă socială, nu mai pôte provoca

soluțiunî violente. Voim prin urmare, ca numai națiunea, rostindu-se prin libere alegeri, să facă și să desfacă guvernele. Voim dar un minister expresiune a voinței națiunei.

Condamnăm acele formări și desfaceri de ministere unele și alte provocate în deafară de motive constituționale. Stigmatizăm acele preținse demisionări, acele preținse formări de așa duse noue cabinete, adevărate parodii ale regimului parlamentar, la care anual dă loc esirea d-lui I. Brătianu pe o ușă și intrarea sa în aceeași și pe altă ușă!

Dorim un adevărat consiliu de miniștri, constituțional și parlamentar, uniți prin aceleași vederi guvernamentale, dar compus de membri având fie-care independența cugetărei și libertatea acțiunei. Voim ca în capul fie-cărui departament (era să aibă adevărați miniștri secretari de stat, ca ei în sfera ambițiunilor lor să pōtă administra în tōtă independența răspunderii lor constituționale. Nu înțelegem și nu putem primi ca consiliu de miniștri constituțional și parlamentar, a-cel simulacru de consiliu, unde numai primul ministru vorbește și oțărăște; nu considerăm ca miniștri constituționali șefii departamentelor cari funcționează numai după ordinele și bunul plac al capului cabinetului, desbrăcați de inițiativă, de acțiune și de independență. Mai pre sus de tōte repudiăm concentrarea tuturor puterilor statului în mâinele unui singur om, devenit ast-fel dictator. Un asemenea regim se pōte numi khedivat, viziriat, dar numai minister constituțional și parlamentar nu pōte fi calificat.

4) Voim aplicarea prescripțiunilor sincere ale Constituțiunei din 1866. Voim legi speciale pentru garantarea libertăței individuale, a libertăței conștiinței, a libertăței presei, a respectului domiciliului, a libertăței intrunirilor, și prescrierea de penalități pentru ori-cine le-ar călca.

6) Intre reformele ce sunt de făcut punem în întâia linie ridicarea morală și materială a claselor muncitoare. Voim ca aceste să fie la nivelul ce trebuie să aibă temelia statului.

Partidul liberal fiind eminentamente partidul progresului, de mai înainte ne însușim tōte acele instituțiuni, tōte acele îmbunătățiri pre cari cugetătorii, pre cari știința practică, pre cari națiunile înaintate în civilizațiune le-au adoptat sau le vor adopta ca menite a ridica și a asigura buna stare morală și materială a populațiunilor noastre.

6) Voim reformarea sistemului vicios al impozitelor. Voim ușurarea sarcinilor care apasă asupra proprietății rurale, cel întâiu factor al avuției unei țeri eminentamente agricole. Aceiași ușurare, sau mai bine dîcînd, scutire de îndări directe o reclamăm pentru clasele muncitoare cari drept

proprietate n'au de cât brațele lor. Reformarea dărilor a mēsurat cu știința modernă și cu experiența căștigată, va putea fără greutate umple neajunsurile ce ușurările de mai sus ar produce în veniturile statului.

Cu reforma impozitelor rec'amăm imperios reducerea cheltuelilor ne-tribnice și neproducătoare, stingerea sinecurelor, secarea plăgei funcționarismului, stîrpirea reală a cumulului. Ca compensațiune voim a se asigura sōrta funcționarilor tuturor serviciunilor publice, prin o anume lege care să l' sustragă arbitrarului și nedreptelor destituirii din partea superiorilor lor, regulând numirea, înaintarea și stabilitatea funcționarilor din tōte ramurile administrațiunei publice.

Intelegem ca sōrta vechilor servitori ai Statului să fie asigurată printr'o mai justă și mai ecutabilă lege de pensiuin.

7) Voim îmbunătățirea administrațiunei publice cari astă-zî este o adevărată destrăbălare. Este, trebuie a fi realtată la nivelul unei națiunî și societății în cale de progres. Voim dar o administrațiune luminată, activă, avînd conștiința de misiunea sa. Cerem mai cu deosebire o reformă radicală în administrațiunea provincială și în procedimentele autorităților administrative subalterne. Cerem escluderea politice și a prigonirilor personale pentru opiniunî publice din ca-techismul și deprinderile agenților administrativi, superiori și inferiori. Cerem ca administrațiunea să fie pentru tōți fii și locitorii țerei aceeași, bună, protectōre și nepărtinitōre.

3) Suntem pentru o descentralizare adevărată și eficace. Sub nume de descentralizare înțelegem a retrage din mâinile puterei centrale, interese locale și individuale care 'și pōte găsi îndeplinirea lor la fața locului, prin autoritățile locale. Sub nume de descentralizare înțelegem autonomia județelor și comunelor în tot ce se atinge de buna lor stare. Puterile executive centrale și reprezentanților ei prin județ și în deosebi prefectilor nu înțelegem a lăsa, în județe și comune, altă sferă de acțiune de cât a se ocupa de afacerile generale cari privesc pre stat, de cât de a priveghia ca lucrările și decisiunile autorităților electivite locale să nu lovesc în interesele și drepturile statului, să nu păsescă peste sfera lor de acțiune determinată prin legile țerei: Voim reforma legii comunale mai ales în vederea constituiri comunei rurale și a regularizării atribuțiilor primarului comunei rurale. Acesta a ajuns a fi numai un agent al puterei executive, când el trebuie, mai înainte de tōte, să fie un magistrat municipal, capul comunei, ocupându-se în special de afacerile ei! Voim dar întinderea atribuțiunilor sale municipale și restrîngerea sarcinilor sale de funcționar al statului.

Numai ast-fel vom reinvia viața municipală, și cetățenii independenți devotați binelui public și locului nașterii lor, se vor oțări a se apropia din nou de urna electorală, și ast-fel vor da țerei consiliu județean și comunale la înălțimea misiunilor lor!

9) Puterea executivă centralisînd în mâinele sēle tōte ramurile activității umane, a devenit o mașină de resbel, luptînd cu succes în contra libertăților publice și independenței cetățenești. Ast-fel prin însuși această, regimul nostru constituțional parlamentar nici că mai pōte funcționa cu succes și produce rezultatele bine-făcătoare pe cari națiunea este în drept de a le cere și dobîndi. Prin această centralizare excesivă, chiar liberile alegeri au devenit un cuvînt fără valōre, de vreme ce în alegeri numărul funcționarilor și a acelor ce prin interese sunt în depedința absolută a administrațiunei întrece numărul alegătorilor independenți. Voim dar a face independente de acțiune directă a puterii executive o serie întregă de serviciunî publice precum căile ferate, salinile, regia tutunurilor, etc.

10) Tot așa voim a sustrage acțiunile directe a puterii executive banca națională și creditele agricole; nu mai puțin voim a înlătura și intervențiunea guvernului în numirea consiliilor de administrațiune ai societăților financiare, economice și industriale, formate cu capitale private. O dată cu retragerea Băncii și creditelor agricole din sfera a-tot puterii guvernamentale, înțelegem a se opera și reforma statutelor acestor instituite, statute pe care experiența le a dovedit defectuōse și necorespunzînd la scopul înființării lor.

Vom sprijini cu dinadinsul executarea legii privitoare la creditele funciare rurale, în vederea de a se înființa asemenea instituite în Iași și în Craiova, spre a feri ast-fel pe împrumutătorii de trăgăniurile și însemnatele cheltueli ce sunt astăzi nevoite a face, din cauza centralisării tuturor împrumuturilor ipotecare în mâinile singurului credit funciar rural din București.

11) Iubim armata noastră națională; ne mîndrim cu dēnsa, și nimic din tot ce privește binele și dezvoltarea ei nu ne pōte rămîne străin. De aceea întărirea ei, îmbunătățirea sōrței soldatului și a oficerului sunt un articol de credință pentru partidul liberal. Voim prin urmare o lege care să asigure mai bine pozițiunea oficerilor și să pună un sfērșit nemotivatelor și deselor strămutări cari au o influență din cele mai îngrijitoare asupra însuși solidității armatei. Voim a se asigura și armatei o justiție luminată și nepărtinitōre. Ast-fel se va întări și disciplina.

12) Voim rădicarea justiției la pozițiunea sa constituțională de a treia putere în stat, și deplină independență a magistraturei de puterea executivă

13) Repudiăm procedimentele arbitrarie și călcările vēdute sau ascunse ale administrațiunei în atribuțele și judecățile justiției. Protestăm, în contra dreptului ce puterea executivă s'a însușit de a judeca și pedepsi singură și pe cale administrativă fapte supuse tribunalelor și legilor penale ale țerei.

Osîndim în numele umanității, în numele constituțiunei, în numele ideilor liberale expulsiunea Românilor și a omenilor născuți în țară și nesupuși unui alt stat.

Revisuirea codicelor noastre este imperios cerută și necesară, pentru a le pune în armonie cu Constituțiunea și cu progresul științei.

Voim ca femeia să găsească în legile noastre o protecțiune mai eficace a drepturilor sale civile și o mai mare bucurare de aceste drepturi.

14) Voim ridicarea morală și materială a clerului nostru național și a clerului tuturor religiunilor la care aparțin deosebitele noastre populațiuni.

Preotul mirean al religiunei ortodoxe, ca parte activă din societatea civilă, ca părinte de familie, are drept la o îngrijire deosebită din partea partidului liberal.

Voim să se asigure și să se îmbunătățească sōrta sa și să i se dea garanții eficace contra omnipotenței episcopopatului. Voim reformarea Sinodului; revendicăm pentru Stat dreptul de control asupra tuturor hotărîrilor și lucrărilor sale.

15) Voim ca națiunea să dobîndească un adevărat învățămînt public, pentru toate treptele societăței, și mai ales acolo unde el nu există de cât cu numele, adică prin sate. Voim acest învățămînt obligator pentru fie-care fiu al acestei țeri.

Cunoaștem marea importanță a studiilor clasice într'un stat civilizat; voim însă ca învățămîntul să contribuie la ridicarea agriculturii, a comerțului și a industriei române. Voim dar întemeierea—și cât se poate mai multe—de școli de agricultură practică, de școli comerciale și industriale. Voim legi care să favorizeze născîndă noastră industrie și prin urmare și deosebitele meserii.

16) Voim ca politica noastră economică să fie neapărat națională, ca să fie condusă numai în vederea dezvoltării avuțiilor noastre naționale. În convențiunile comerciale ce vom încheia cu statele straine, revendicăm pentru țara o deplină autonomie a tarifelor, după exemplul adoptat astă-zî de celelalte națiuni comerciale.

Intelegem și voim a se da exportului nostru tōte înlesnirile și îmbunătățirile pe care le are în alte țeri comerciale internaționale. Căile ferate prin însuși ele nu trebuie să fie un ram de venit propriu țis pentru casa statului, ci trebuie numai să contribuie la sporirea și crearea celor-lalte sorginți ale avuției, și a statului și a particularilor.

Reclamăm dar scăderea tarifelor pentru exportul produselor pămîntului și industriei noastre, aceasta mai ales în direcțiunea porturilor noastre de mare și de fluviu.

Socotim neapărată pentru înflorirea comerțului nostru adoptarea politice de apă, sprijinim înzestrarea porturilor noastre cu toate îmbunătățirile, cu toate așezămintele pe care știința și națiunile înaintate le-au introdus în marile porturi europene. crezînd că înflorirea porturilor și oțărășel de comerț contribuie la binele statului întreg, și că din contra decadența acestor orașe, aduce după sine și decadența materială a însuși statului, voim realtarea stărei decădute a marilor noastre porturi fluviale, și dar sprijinim reînființarea porturilor franceze Galați și Brăila.

17) Voim ca provincia noastră transdubiană, Dobrogea, să fie sustrasă regimului excepțional actual. Voim ca populațiunea acestei provincii să fie puse în exercițiul dreptului comun, de care se bucură cetățenii în patria mună. Printre multe reforme și îmbunătățiri ce această provincie reclamă, cerem formarea unui cler musulman indigen, în vedere de a pune capăt agitațiunei ce se face de softalele straine.

Cerem reformarea legii privitoare la proprietatea imobiliară din această provincie, în vedere de a constitui proprietatea absolută după cum ea există în România. Cerem legarea efectivă a Dobrogei cu România prin căi de comunicație permanente.

Ca concluziune ne rostim în contra actualului regim ministerial în care totul este minciună și parodie, în care totul este cădut și falsificat, ast-fel că astă-zî nu mai găsim în picior de cât voința unui singur om, pusă d'asupra însuși voinței națiunei. Ast-fel am ajuns, că fără voia acestui om, nici un interes, nici o capacitate, nici o activitate nu se pōte mișca în cel mai mic centru al societăței române. Menținînduse și prelungindu-se acest nenorocit regim, în zadar am spera să dăm țerei o eră de libertate, sub care să se pōtă mișcă fără pedică cugetările, faptele și deprinderile cetățenilor. Numai restituînd acest odios regim, se va putea realiza ceea-ce trebuie să fie scopul fie-cărei națiuni libere, adică realtarea independenței și caracterului individual față cu statul.

Și dar, și astă-zî, la finele anului 1885, credem și mărturisim ceia-ce partidul liberal credea și mărturisea în 1875, adică «numai realizarea principiilor ce profesăm aci, că numai strălăta pazire a lor de către puterea executivă și cu energie apărare de către cetățeni, pōte feri țara și instituțiunile ei atît de excesele despotismului, cât și de comotiunile violente ale rēsbunărilor populare.»

Sfîrșim dar cu aceleași cuvinte cu

FOIȚA ZIARULUI «EPOCA»

O SCHIȚĂ

Vē presint pe un amic al meu. De astă dată un amic e o istorie.

L'am cunoscut acum patru ani, în tren. Mē ducēm la Iași.—Erau o nopțe friguroasă. Mē duria capul.—Stam, cu ochii închiși, sgrebulit într'un colț s'as fi dat mult să pot adormi.—Dar vagonul era plin, fumul de la țigări mē îneca, ș'alături de mine, în cele două tichete largi, erau patru călători cari se cînștēn, se vede, și cari avēau gust de vorbă.—Unul din ei, vorbia mai mult și mai tare de cât toți: Săria de la una la alta, își umplea gura cu fraselungi, căta prilej se'și spuie proverbele, și făcea mēren pomenēla de articolele lui publicate în «Constituționalul».—Am înțeles îndată că era ziarist în București.

Il ascultam, fără voea mea.—ba tocmă fiind-că mē tineam să nu l' ascult, nu m' puteam lua gîndul de la el.

Din când în când deschidēm ochii și l' priviam.—Figura lui mi se parea cunoscută. Mi-am adus aminte pe urmă că l'vezusem la camera, în tribuna presei.

Se arunca în literatură. Nu înțelegem cum pot să placă unor omeni poeziile lui Eminescu.—De sigur că n'aveu gust.

Un adevărat poet era Macedonschi. Și se scula în picior de să dea mai multa țarie vorbelor lui.—Perdut tōtă nădejdea de a mai adormi, și cum mē uitam ținta la dînsul, se întorse și m' surprinse privirea.

— Mi se pare că v'am mai văzut, și m' întinse mîna spunîndu-mi și numele ș'un pseudonim cu care iscalise câte-va articole într'o revistă care nu mai apărea.—Citise ceva de mine și m' spuse că l'am plăcut cu acea mîla supărătoare a omenilor, cari se cred grozavi, și îndreptățiți se încurageze.

Il paru bine că merg în drumul lui. El se va opri la Roman. Acesta nu m' suridea de loc. Eram moleșit de bōla și de obosēla drumului, ș'abia, din când în când scotea câte-o vorbă. Desfăcu un ziar vechiu și m' citi un foileton al lui. Din când în când își da la o parte o viță de per, care l' cădea pe frunte. Era frumos și se purta bine îmbrăcat. Imi vorbi de cunoscințele lui, de casele bune în care e vecinic invitat la masa, de discuțiile lui cu omeni însemnați, cari sfârșiau tot d'a-una prin a cădea de acord cu el, de afacerile, în care nu aproba de loc pe guvern, de și l' sustinea în principiu, pe cât îl permiteau modestele lui puteri, de funcțiunile ce i se ofereau și pe care el le refuza pentru că nu i se lăsa țării să-l aibă pe el.

— Am să l' citesc niște poezii, și scōse din saltar un vraf de hîrtii.—În fața acestor instrumente de tortură, mi-am năbușit un oftat; apoi m'am gîndit la schinările școlii și la

și de a introduce reformele lui.... Îl plăcea mai bine să rămāe, așa cum e, redactor al gazetei guvernamentale, pāna la viitorile alegeri și atunci... vom vedea....

— Și n' a definitiv, nici nu m' prea place mie politica, cartiera mea e literatură, conchidea el, rēscundu-și mustata și privind gînditor gazeta ce l' sta mototolită pe genunchi.

Apoi bagă de sēmă că eram posomorit la față și l' spusei că mē dōre capul. Ne apropiam de Roman. Imi dete adresa și mē pofli să vii pe la el, când m'oi înțorî în București. El nu va lipsi de cât v' o trei zile. Imi strānse mîna și m' făgădui prietenia lui, cu aerul unui viitor ministru, care promite o slujbă unui proiectat.

Peste o săptămānă ne-am întēlnit în București la birt, unde—pāna se ne aducea friptura—mi-a citit un articol nou al lui. Și fiind-că era Duminică, n'am putut scapa ș'am mers, împreună acasă la el. Sēdea într'o odaită binisōr mobilată, în strada Primăverii. Tōte erau puse cu rānduială și era o căldură dulce și parfumată, care făcea să mē cad în odaia unei femei. Contribuie mult la această și faptul că în odaia lui se vedeau mai multe cutiōre și sticle de parfum de cât cărți.

— Am să l' citesc niște poezii, și scōse din saltar un vraf de hîrtii.—În fața acestor instrumente de tortură, mi-am năbușit un oftat; apoi m'am gîndit la schinările școlii și la

țarit.—Citisem de multe ori poezii de ale lui și știam ce mē așteaptă.—Vai și cum le scanda er îngrozitor! Sublinia figurile se încanta de unele efecte, imi repeta unele versuri și mi la talmăcia.—Acesta a ținut mult timp—vr'o patru ceasuri—mi s'a părut că nu se mai isprăvește. De la o vreme nu mai simteam de cât bătăia cadentă a vorbelor, cari m' răpăiau regulat pe timpanul, dar cari nu mē mai supărau pentru că mē gāndiamaiurea.—Dar îl rāspundeam că m' place de câte ori m' cerea această și figura mea—fără să mē mai amestec—împrumuta instinctiv o parte din entuziasmul figurei lui.

Pe urmă mi-a citit niște scrisori de dragoste, de la o fată, care l'iubia la nebunie și dormia cu poeziile lui sub pernă.

— Biata copilă... îli mărturisesc că mi l' mîla de ea. Sunt așa de ocupați, în cât abia l' pot rāspunde la câte zece scrisori, o dată.—Vai! eu nu mai pot iubi. E de prisos de acum!

mea" suna ca un tic al scrisorilor, după fie-care punct, cu sau fără interjecție.

Abia am scāpat în spre seară. Mi s'a părut un tip curios acest om, care își umplea capul cu toate nimicurile lui, și care nu le lasa în pace pan nu te credea plin de persoana lui. De aceea nu l'am evitat ba din potrivă, am căutat adesea să l' întēlesc, dar m'am păzit grozav să nu m'a mai prindă la el acasă în zi de sārboroare.

O, acum îl cunosc bine—și pot să v' l' presint, pe amicul meu, în tōtă puterea cuvîntului.

Ca se îmbracă elegant—face fōrte bine, pentru că are trup de minune țaiat, și chip frumos. Și el știe bine această, ba încă prea o știe, de aceea calcă așa de māndru și de țantos și 'și pōrtă capul falnic, par'că și l' duce în triumf. Salutul lui e larg și zimbitor, ca al unui monarh, care 'și iubește poporul, și nici o dată nu ese în vază lumei fără ghiosdan la subțioară.

A. Vlașcu

care partidul liberal a intrat în luptă și a biruit în 1876:

«Străns uniți în mijloace și în scopuri, pentru apărarea acestor principii și pentru introducerea lor în actele și în deprinderile guvernului, nu vom cruța nici unul din mijloacele legale, pre cari le dă constituțiunea din 1866, nici unul din sacrificiile pe care ni le impune datoria noastră de Români.»

Președintele Comitetului: **Dumitru Brătianu**

ȘTIRILE ZILEI

D-nu Cogălniceanu va adresa guvernului o interpelare în privința espulsării din România a Transilvanienilor.

Se confirmă știrea că d-nu Em. Culoğlu nu se va mai întorce la postul său de prefect al județului Constanța.

D-nu Gr. I. Lăhovary, membru la curtea de casație, a publicat o broșură relativă la «*imbunătățirea dreptății la noi.*»

Românul zice că remanierea cabinetului urmărește o cale latentă.

Mulți asigură că ea nu se va da pe față mai înainte de 1 Decembrie.

Remanierea cabinetului este amânată pentru cât va și din evenimente din peninsula balcanică.

D-nu Brătianu ar aștepta să vadă și noua față în care va intra reșebul bulgaro-serb.

Se știe că d-nu I. Cămpineanu va fi numit în curând guvernator al Bancii Naționale.

Bucureștii au primit din Berna și Telegreafelor din Berna a luat dispozițiunea ca toate scrisorile francate cu marele poștă să fie considerate ca nefrancate și să suplească plata poștăului îndoi, fiindcă Rumelia după tractate, este supusă la regimul prescripționat pentru Turcia.

La ministerul de finanțe se lucrează cu grabă la facerea proiectului de buget, care se va prezenta foarte de timpuriu anul acesta din cauză că situația financiară nu mai îngăduie să se cheltuiască mulți bani cu diurnele deputaților și senatorilor. Sesiunea va fi prin urmare foarte scurtă. Se vor face o mulțime de reduceri de funcțiuni și ca de obicei nu se vor reduce decât cele mici.

P. S. Mitropolitul a tipărit o carte intitulată «*Preceptele creștinești*» dedicată M. S. Regelui.

Extragem din această carte următoarea maximă: «*Radacina tuturor reușărilor este iubirea de arginți.*»

D-nu Stolojan a propus în Senat un proiect de lege pentru ca polițele comerciale să fie puse pe aceeași treaptă cu polițele comerciale.

Acest proiect a fost susținut de d-nu Stolojan, combătut de d-nu Stătescu și foarte slab apărat de d-nu Prim-ministru.

Colectivității ne știind care este *parerea exactă* a visurului, s'au retras din Senat și discuțiunea s'a amânat... până când reprezentanții națiunii vor primi ordine de votare de la stăpîn.

M. S. Regele a primit ieri dimineață în audiență pe d-nu Președinte al Consiliului de Miniștri.

D-nu E. Costinescu a fost raportor al Comisiei Camerei pentru redacțiunea răspunsului la mesajul tronului.

Mani s'a pus la ordirea zilei a Camerei. proiectul de lege pentru organizarea Ministerului de interne și admisibilitatea și înaintarea în funcțiunile administrației.

CRONICA

Berbercul de pe bulevard

Domnii deputați și senatori veniți din județe și care se întreabă ce este de văzut în București, le pot recomanda două noutăți.

Întâi: lumina electrică la teatru. Acel însă care dorește să facă o economie de cincisprezece lei — presupunând că ar lua stăutul întâiu — și care dorește tot de o dată să aibă o idee lămurită despre această fermecătoare lumina, n'au de cât să privească candelă aprinsă care arde sub nasul

zugrăvit al patronului sau patronei fie cărei biserici, pe când toate lumânările de lângă sfintele de clasa doua, sunt șterse.

Efectul optic este același. Dupe lumina electrică, vine berbecul de la bulevard, care plimbându-se zilnic pe trotuarul de la colțul utelului Herdan și până la Fialkovski, se poate vedea fără plată vre unei taxe speciale.

Ce este acest berbec? De unde vine? Mister; mister care s'a descoperit zilele trecute de D-nu D. Sturza.

Poliția îl urmărise pas cu pas — pe berbec nu pe D-nu Sturza — dar nu putuse să afle nimic.

Se contestase că de câte ori un trecător asvârta țigara din gură, dobitoacul se repezea asupra tutunului și îl mănca, ceea ce a făcut pe D-nu Moruzi să presupună că berbecul în chestiune n'ar fi de cât un agent deguisat al Regiei Monopolului tutunurilor platit de Direcțiunea acestui serviciu spre a arăta că este de dulce și bine făcută marfa esită din fabrica de la Belvedere, și căta puțină deapănare a acelor care se plâng.

D-nu Protopopescu Dimitrie cercetat în această privință de o comisiune numită ad-hoc, a rămas mut ca D-nu I. Brătianu când îl întrebi ceva despre politica externă.

Blajii și glume cu bărbați, berbecul de la bulevard, amenință cu cornele pe toate femelele care trec pe lângă deasul, parca ar voi să le zică: «*de la voi încă vine pozoaba ce porți pe frunte*» și parca ar voi să se sfășie pe toate fițele Evei.

D-nu Dimitrie Sturza, Ministru la Culte, caruia precum știți, i' place să se vîră nasul cu mult *cult* în toate treburile — fie zis fără reușită, d-nu Sturza, din prună cu credinciosul său Haret, se pusese pe cercetări serioase și dovediră în sfârșit, cu Ovidiu în mână, misterioasă existența a berbecului de la bulevard.

Yineri după amiază, cam pe la aprinsul lumânărilor, pe când întregul Consiliu de Miniștri, întrunit în salonul cel galben al Ministerului de Interne adăsta cu nerăbdare sosirea colegului lor de la Culte, d-nu Sturza apărut galben, mișcat, și apucând de mână pe d-nu Brătianu i' zice:

— Am descoperit un mister! Ați citit pe Ovidiu?

— Ovidiu Rudeanu, fostul prefect al conservatorilor? Îngana președintele Consiliului.

Ce a făcut. La ce gazeta scrie?

— Nu frate, Ovidiu poetul!

— I' cunosc eu, șopti d-nu Stolojan, clipind din ochii cu semetie, Ovidiu a scris o piesă a lui Alexandri.

— Ovidiu a scris «*Metamorfozele și arta de a iubi*» urmă d-nu Ministru al Cultelor. A murit de mult.

— Arta de a iubi, suspină d-nu Radu Mihailescu care s'a bucurat pururea de multa *grasime fizică*, și de mai multa *slăbiciune sufletească* pentru sexul frumos. Arta de a iubi! mai bine ar fi scris: Arta de a fi iubit!

— Lasăți glumele; chestiunea este foarte serioasă.

— El spune, ce zice Ovidiu al D-tale?

— Ovidiu, la cartea cinci-spre-zece din *Metamorfozele* se-le, partea a șasea zice:

Aut sua flumina quum vidit Cypius in unda Cornu...

— Te rog, d-le Sturza, intrerupse președintele Consiliului, nu ne vorbi nemțește, căci nu ne înțelegem bine. Spune lucrul pe românește.

— El pe românește curat și pe scurt, iată ce s'a întâmplat: «*Cipus vădend că l'au crescut corne, consultă deii Romei, care i' tălmăciră această metamorfoză dicendū'i: «*Tu vei domni peste Roma!*» Asemănarea între acest fapt și berbecul de la bulevard este grozavă. Eu cred în metamorfoze și sunt convins că berbecul de la bulevard nu poate fi alt mimeni de cât un resvratitor metamorfozat care va lua puterea din mână d-lui Brătianu.*

— Prin urmare ce este de făcut? Întrebă Consiliul înfiorat.

Să l'expulsăm, și numai ast-fel vom scăpa, căci Ovidiu spune că și Cipius a cerut expulsarea sa, când s'a vădu cu corne, pentru că el nu voia să domnească.

— Cu o floare nu se face primăvara, spuse președintele Consiliului. Să luăm o măsură radicală; să expulsăm în glotă ori ce dobitoac cu corne pe frunte, care s'ar găsi în România.

D-nu Sturza, gânditor, își rezemă fruntea pe mână dreaptă, o strivi puternic cu degetele ca un om care cugetă adânc și răspunde, intristat:

— De!! Să mă mai gândesc!

Max.

CRONICA PARLAMENTARĂ

ADUNAREA DEPUTAȚILOR

Sedinta de Vineri 22 Noembrie 1885

Prezidează d-l Ion Cămpineanu 107 deputați.

Vecinicile și stereotipele formalități sunt îndeplinite în mijlocul șogomotului asurzitor care nu se pierde cu totă lipsa de acustică a reparatului edificiu al Camerei.

D-l August Pesiakov, deputatul Craiovei, cere un concediu pînă la finele Sesiunii, care i se acordă.

Se citește pentru a doua oară propunerea pentru revizuirea regulamentului.

După ce d-l Nicolae Ionescu ține micul său discurs de rigoare, se trece la ordinea zilei.

D-nu Ionescu și lepeurescu Vasile, protestează și cer a se pune la vot luarea în consideratie.

Simpaticul d-l Cămpineanu care prezidează, explică cu blajina d-sale voce că regulamentul nu este de părerea d-lor lepeurescu și Ionescu.

Majoritatea nu poate fi de cât de părerea vicelui președinte.

D-l Cămpineanu Ion roga Camera să treacă în secțiuni pentru a studia proiectul de lege comunală.

D. Nicorescu protestă de oare ce n'au trecut 24 de ore de la depunerea proiectului de lege, precum cere regulamentul. D. Dimancea, cu un suris de toată frumusețea pe buze, combate pe d. Nicorescu și și aruncă în toate părțile privizile, spunend parca: «*asa l'ca l'am infundat.*» Si în adevăr ca l'a infundat.

Apoi e și drept, un om care a reparat camera, trebuie să se prieacă foarte bine în asemenea *circumstanțe*.

Dar apropos!... D-l Nicolae Ionescu, urcându-se astăzi la tribuna, dupe a doua cetire a propunerii de revizuire a regulamentului, a zis: «*fiind că n'avem nimic important la ordinea zilei, voi vorbi ceva în această chestiune.*» Eu pot spune același lucru! «*fiind că D-nu deputați n'au lucrat nimic astăzi să vorbească și eu de alte lucruri.*»

Am examinat astăzi cărpelile D-lui Dimancea. Grozav lucru! Lanțurile cari înconjură bancile domnilor deputați au început deja să se rupă; prin unele locuri s'au destrămat de tot și au căzut la pământ.

Pe o poliță așezată d'a lungul triburilor stau așezate la rând busturile repositelor ilustrațiunilor parlamentare, întocmai ca halbele pe polițele din berăria *Gabrinus*. O fi vr'o prevedere poate! Și bustul d-lui G. Ghița va fi așezat acolo vre-o dată, dacă nu cam-va polița fiind plină până atunci se va acorda și bugerului cinstea de a primi capul de piatră al ilustrului Olean.

În sfârșit, ce mai una alta și să scurtați vorba; la ceasurile două după douăspre-zece sedinta s'a ridicat și d-nu deputați au trecut în secțiuni.

Acuma *protopopu*; Au fost de față 107 din deputați cari au încorat 2675 lei.

Sedinta durind o oră, a venit de minută câte 44 lei și 50 de bani.

Birjarii, cari și ieri sunt plătiți cu ceasul trebuie să fie geloși.

Și se nu ni se pară lucru de mirare, dacă d. Ion Brătianu, în ziua când n'o mai găsi deputați ca să l' susție, o face așel corporația birjarilor. Acel cel puțin au să *mîne iute* dezbaterele.

Revista judiciară

Curtea de Casație, în ședința din 20 Noembrie, a admis recursul d-lui Alex. Cățargi contra deciziunii Curții de apel din Iași, prin care se respingea cererea de anulare a testamentului defunctei Maria Cățargi.

Prin acest testament testatoarea institua legatar universal pe nepotul Nic. Călimach Cățargi, «*care cunoștea mai de mult voința mea și care sunt sigură că o va și execută*» zice testatoarea.

Înainte Curții de apel din Iași, recurentul de azi, a cerut să se admită chemarea la interogatoriul a intimajilor (herezi ai d-lui Nic. Călimach Cățargi), și în mod subsidiar proba testimonială, pentru a stabili că legatarul universal indicat în testament nu e de cât o persoană «*interpusă*» înprejurare care, conform art 812 c. civ. ar atrage nulitatea testamentului.—Curtea de apel n'a admis această cerere: și din acest refus, recurentul și a făcut primul său motiv de recurs; al doilea motiv erea astfel formulat: violarea art. 96 combinat cu

157 proc. civ. Curtea de apel în urma o-psițiunilor mele, m'a forțat să iau eu cel întâi cuvântul, ast-fel că partea adversă ca e erea reclamant în apel a avut cel din urma cuvântul.—În fine al III-lea motiv: «*Lipsa de motivare în cea ce privește neadmierea chemării la interogatoriul și a probei testimoniale.*»

Recurentul reprezentat prin d. adv. M. Cornea susținea că persoana legatarului, dacă nu e anume indicată, ea trebuie să rezulte în mod evident din termenii testamentului; altminteri, cuvintele misterioase întrebunțate de testator, ar putea ascunde o dispozițiune prohibită de lege, bună-ora o substituțiune fidei-comisară. Curtea de apel respingând chemarea la interogatoriul, a răpit, fără drept, recurentului singura probă, mărturisirea adevărului, din care ar fi putut rezulta că legatarul universal nu erea de cât o persoană interpusă.—Curtea de Casație admitând acest prim motiv, fără a discuta pe cele l-alte, a casat deciziunea Curții de Iași.

Lex.

FELURIMI

Ordinul Takova refuzat.—Ziarul *Russ* comunică că generalul Cernajev a înapoiat regelui Milan ordinul Takova, adăogând că aceeași iubire frătească care l'a făcut să ia parte la războiul din 1876, îl face acum să renunțe la o distincțiune din partea Sârbiei, de ore-ce regele Milan a provocat războiul cu Bulgarii, cari, la 1876, au luptat cu miile în rândurile sârbesce contra dusmanului comun.—Acest exemplu, după cum ne spune același ziar, va fi imitat de către mai mulți oficeri ruși.

Somn îndelungat.—Ziarul *Neue Freie Presse* i se scrie din Gaya: În satul Kunevald, o jumătate de oră de aici, *Marianne Ingr*, în vîrstă de 22 de ani, doarme de cinci săptămâni cu o singură scurtă intrerupere acum trei săptămâni. Adormita n'a mîncat nimic în timp de 30 de zile; abia acum de vr'o câte-va zile i se dă lapte pe narile nasului, de ore ce gura nu i se poate deschide.

Săptămîna Financiară

Evenimentele politice cari se desfășură de mai bine de două luni, dincolo de Dunăre, au agitat peste măsură piața noastră și ne au demonstrat din nou slăbiciunea neocomparabilă, în care ne găsim sub respectul financiar.—Nu cunoștem altă problemă mai atragătoare în timpul de față ca aceea a încercărilor în care se găsește țărutul român; și să nu se creză că chestiunea a devenit palpitantă acum, când complicațiunile războinice s'au ivit; trebuie să ne întorcem înapoi în vre-o căli-va ani, pe la jumătatea lui 1878.—Războiul rusoturc s'a sfârșit; planuri mari de reorganizare interioară începuseră a se semna.—Cercurile noastre dirigente n'au avut altă preocupățiune de cât aceea de a stabili pe noi baze întregul nostru sistem financiar.—Prin aceste indicii se manifestară cu ocaziunea demonstării rublelor lăsată de armata imperială rusească, și cu punerea în circulațiune a bancnotelor rămăne, carși făcu prima aparițiune în piața noastră sub forma de obligațiuni de tesaur, numite bilete ipotecare.—Este adevărat că aceste două măsuri radicale, deprecierea rublelor și emisiunea biletului judiciar, ambele de natura a produce perturbațiuni imense în finanțele noastre, nu causeră la început mari încercături.

Lumea începu a se obișnui cu biletul de credit și uită în scurt timp pierderea decretată oficial asupra cursului rublelor, pentru că pe atunci piața se găsea într'o pozițiune excepțională fericită. Dacă lucrul s'ar fi marginit aci, dacă dorința de inovațiuni, nu ar fi degenerat într'o beție de reforme, unde mai precipitate ca altele, reful s'ar fi putut înconșura. Dar abia biletul ipotecar începuse să se naționalizeze, și iată că un sistem periculos de drenaj al aurului în străinătate fu inaugurat. Voim să menționăm de conversiunile și împrumuturile cu rentă practicate pe o scară întinsă de la 1883 până către jumătatea lui 1884. E miraculoasă țifra hârtiilor române desfăcute în acest restimp în străinătate, și e mai surprinzătoare încă lipsa de grije cu care s'a angajat munca generațiilor viitoare într'un interval de cincisprezece ani.

Esențialul care predomină reul sistemului este acesta: pe când lucrăm pe de o parte a

ne angaja la plăți enorme de aur în afară, ne luptăm din toate puterile a l'face cât mai scump în intru. Cum vedem, un indoit pericol ni se deschide.—Se pare că administrațiunea finanțelor noastre înțelese situațiunea asta și voi s'o înconșure grabindu-se a înființa Banca Națională.

Dar prin această procedură reul se agrava în loc de a l'micșora. În adevăr, de asta dată ne găsim în fața unei emisiuni continue de bancnote, cari vin să lupte, zic unii, contra lipsei de instrumente de schimb în țară;—cari bancnote din contra, opinăm noi, piegătira, facilitară, grabiră criza de astăzi. Nu intrăm aci în aprecieri detaliate asupra acestei materii, relevăm numai unul din relele produse specialmente în țărutul nostru prin acest sistem de gona contra aurului.—Instituițiunea Bancii Naționale, ruină prin concurența ce făcu, pe toți bancherii zău zarafii de a doua mână din piața. Aceștia vîzânduși închise caile de existență obicinuie și îndreptară activitatea lor în alte operațiuni: începură a trafica asupra aurului, din cari făcură o marfă exotică, o *rara avis*, cum am zice, și provocară acele oscilațiuni de urcare și coborâre, la care asistăm astăzi, la cari vom asista mâine, fără speranța de a le vedea încetând curend.

Astăzi avem aurul 16.30. Din cauza lui capitaliștii pot să și plaseze banii lor disponibilii în fonduri de credit, pe cari le găsesc foarte scumpe, și tot din această împrejurare, bugetul statului se desechilibrează continuu.

Pe de altă parte, capitalele străine nu mai conșerg la noi; unele de teamă, altele din sistem, și toate din cauză că scotocesc ca suntem de ajuns deschiși în afară. Nu e vorba, și taxa intereselor devotate pe cale de legislațiune, iar nu impusa ca o consecință a raportului real dintre oferta și cerere, a contribuit mult la nașterea crizei.—Cel puțin dacă dobânzile reduse prin texte de legi, ar fi putut profita comerțului, n'am avea nimic de obiectat. Dar nici comerțul nici agricultura nu și găsesc nici o intrunire mai mare astăzi, ca în anii din urmă, și se va conșinge că numărul celor privilegiați nu e mai mare acum, ca înainte de instituirea bancii naționale; pe când, din contra în regula generală tot dobânzile de 10 ba chiar 12 la sută sunt cele obicinuie. Dacă la aceste dobânzi mai adăogăm și agi d'ajungem la cifre de necrezut, la o camăta mai dezaștoasă de cât cea biciniută de legea Grădișteanu.

Consecința rarității aurului a fost micșorarea creditului; un studiu amănunțit asupra cauzelor cari au produs falimentele din anii din urmă ne ar conșinge de acest adevăr. Portofolii întregi au fost aruncate în foc din cauză că n'au putut fi realizate la necesitate, fie din scumpetea aurului, fie din cauza degradării morale a debitorilor, fie în fine din cauza neeficacității legilor.

Totul rămăne dar de prefacut.—Atragea aurului la noi, chiar cu sacrificii la început, stabilire unui stock respectabil de acest metal la Banca Națională,—restângerea emisiunii de hârtie, consolidarea datoriei flotante a biletelor ipotecare, încurajarea capitalului străine, naționalizarea, iar nu prezența lor sistematică, iată ce aștepta piața spre a se îndrepta.

Până atunci vegetetă, mai dând din când în când semne de viață, spre a se cufunda mai rău în ruina.

Se înțelege lesne că în asemenea condițiuni și înregistrările noastre zilnice sunt rezultatul unor aparatiuni mai mult nominale: și cumpărările și vânzările nu se pot executa, când voim, de cât cu mari sacrificii.

Kayrol.

BIBLIOGRAFII

Tractatul obligațiunilor, volumul I, comentând art. 941 pînă la 976 C. Civ. de *Gr. C. Ponceșcu* se afla de vânzare la redacțiunea ziarului «*Dreptul*» și la librăria Niculescu.

Buletinul Societății politeenice, No. 3. Sumarul: Măsurători înaltimelor prin barometru de Manega. Conferința asupra defectelor frâne continue de C. Olanescu.—Trenuri espre.

No. 4. Sumarul: Rețeaua principală de cale ferate secundare de C. Olanescu.

Suprastructura de cale metalică cu studiul unui nou sistem de Jon Joe Pascariu.

Alecu A. Balș

AVOCAT

66 str. Dionisie.

REDACȚIA
3, Piața Episcopiei, 3.

ZIARUL

ADMINISTRAȚIA
3, Piața Episcopiei, 3.

„EPOCA”

APARE ÎN TOATE ZILELE

ABONAMENTE:

În țară 1 an 40 lei, 6 luni 20 lei, 3 luni 10 lei în străinătate 1 an 50 lei, 6 luni 25 lei.

ANUNCIURI ȘI RECLAME

anunțuri pe pagina a IV, linia 30 bani, anunțuri și reclame pe pagina III 2 lei linia.

UN EXEMPLAR 10 BANI

BANCA „PREVEDEREA”

SOCIETATE ANONIMĂ DE ACȚIONARI AUTORIZATĂ DE GUVERN
15, Str. DOAMNEI CAPITAL 1,000,000, Lei. BUCUREȘTI

Operațiunile Băncii sunt cele următoare:

I. SECȚIUNEA FINANCIARĂ Primesc fonduri spre capitalizare și fructificare cu 5%, pe 3 luni, 5½% pe 6 luni și 6% pe an de la 15 luni în sus. Avansează bani pe deposit de efecte publice pe obiecte precioase și în cont curent garantat. Scomtează polițe și efecte comerciale. Cumpără și vinde bonuri și efecte publice române. Incassează pe contul altora, orice venituri sau efecte comerciale.	II. SECȚIUNEA COMERCIALĂ Importă în comision și consignatione tot felul de mărfuri și produse din state străine și exportă produse din țară. Procură autorităților comercianților și antreprenorilor produse fabricatorilor indigene și străine. Reprezintă case de comerț și fabrici pentru mărfurile și produsele lor.	<p>III. SECȚIUNEA INDUSTRIALĂ</p> <p>1. Se ocupă cu operațiunile fabricării următoarelor produse indigene: Ipsos din cariera de la Ștefesci, districtul Prahova.
Margarină în usina situată în marginea capitalei
Lemnărie de lucru în studii pregătitoare.</p> |
|---|---|---|

Ursul albăstru
Marca

LICEUL „ALECSANDRI”

(fost Institutul „Heliade”) Strada Armeană, No. 1, București.

INTERNAT ȘI EXTERNAT

Cursuri primare și liceale. — Preparațiunile pentru bacalaureat și școli speciale. Local anume elădit pentru Institut.

Dormitoare și săli de studii spațioase și bine aerate; toate condițiunile igienice de aprinde și serios observate. — Bai în institut, calde și reci. — Aparat de sudație, duși, etc. — Gimnastica de lărnă. — Gimnastică de vază. — Infirmerie. — Refectoriu organizat după sistemul cel mai nou. — Bibliotecă. — Muzeu cu obiecte de studiu. — Grădina botanică.

Cursurile se fac conform programelor oficiale.

Limbile franceză și germană sunt obligatorii, celelalte rămân facultative.

Liceul posedă un bogat material pentru cercnirile de intuițiune și profesorii dau cunoștințele matematice și naturale, o întindere reamădată de progresul științelor pozitive.

Studiile Liceului cuprind următoarele secțiuni:

1. Cursul primar complet cu limba franceză și germană obligatorie;

2. Cursul liceal;

Preparațiunile pentru examenele școlii militare, comerciale și bacalaureat

Plata anuală variază de la 500 lei la 1,500 lei după etatea și clasa ce frecventă elevul.

Prospecte deslușitoare se trimit prin poșta la orice cerere.

Pentru informațiuni a se adresa de la orele 8-10 a. m. și de la 4-6 p. m. la cancelaria Liceului

Director-Proprietar: ST. VELLESCU

DE VINZARE

la Tipografia C. P. Conduratu, str. Teatrului, 8.
Hârtie maculatură cu kilo.

MERSUL TRENURILOR CAILOR FERATE ROMANE

Valabil de la 20 Mai 1915

București-Roman.					București-Verciorova					București-Giurgiu					Galați-Mărășești					Plocești-Slănie					Roman-Iași					
STĂȚIUNEA	Arătarea Trenurilor				Tr. ac.	Tr. p.	Tr. p.	Tr. pl.	Tr. ac.	STĂȚIUNEA	Arătarea Trenurilor				Tr. f.	Tr. ac.	Tr. p.	STĂȚIUNEA	Arătarea trenurilor				Tr. f.	Tr. ac.	Tr. p.	STĂȚIUNEA	Arăt. Tren.			
	noaptea	a. m.	dim.	dim.							p. m.	dim.	p. m.	dim.					a. m.	p. m.	dim.	a. m.					p. m.	dim.	a. m.	p. m.
București pl.	11,00	8,30	7,45	6,45	5,00	București pl.	4,05	9,00	4,30	București pl.	5,40	7,10	5,30	Galați pl.	8,05	Plocești pleac.	10,45	Roman pl.	9,15	4,47										
Chitila	11,18	8,46	8,03	—	5,31	Chitila	—	9,14	4,47	Filaret	—	7,40	6,05	Barboși	8,48	Buda	11,10	Pășcani	10,51	7,15										
Buftea	—	8,59	8,19	—	6,09	Ciocănești	—	—	5,07	Sintest	—	7,58	6,33	Serbești	9,12	Poiana	12,12	T-Frumos	11,53	8,24										
Crivina	—	9,20	9,04	—	6,09	Gherganl.	—	9,47	5,27	Viștea	—	8,06	6,46	Independința	9,28	Slănicu	12,40	Iasi	1,50	9,52										
						Titu	5,07	10,03	5,51	Grădiste	—	8,16	7,01	Hann-Conachi	10,10															
						Găești	—	10,30	seara	Comana	6,24	8,26	7,21	Ivesti	10,34															
						Pitești	6,24	11,35	7,55	Băneasa	—	8,52	8,03	Teoceni	5,04															
						Corbu	—	p. m.	9,06	Prătești	—	9,10	8,31	Mărășești	5,30															
						Potoașa	—	12,48	9,24	Giurgiu	—	9,25	8,45																	
						Slatina	8,08	1,18	10,04	Smârda	5,25	8,00	5,40																	
						Piatra	—	1,40	10,32	Giurgiu	—	8,14	5,55																	
						Balșu	—	1,57	10,54	Frătești	—	8,27	6,10																	
						Pălești	—	2,19	11,23	Băneasa	—	8,53	6,40																	
						Circoș	seara	—	11,35	Comana	—	9,24	7,17																	
						Craiova	9,30	2,54	12,01	Grădiste	—	9,31	7,26																	
						Filiuși	10,17	3,50	1,04	Viștea	—	9,42	7,42																	
						Butoești	—	—	1,25	Străbani	—	9,42	7,42																	
						Strehaia	—	—	1,47	Timnea	—	9,51	7,53																	
						Prunșoru	—	—	2,26	Palota	11,30	5,3	2,46																	
						T-Severin	12,03	5,52	3,34	Verciorova sos.	12,05	6,15	4,00																	
						Verciorova sos.	12,05	6,15	4,00																					